

**Förtroendevalda
förenas genom
Andlig vägledning**

**5 kyrkoherdar
om att räcka till**

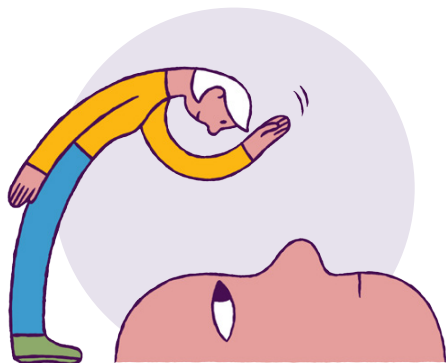
**Mats Svegfors:
"Religionens återkomst
utmanar politikerna"**

Mats Bertilsson, organist
**"Jag sjunger på min
trappa varje lördag"**

Första hjälpen vid sorg

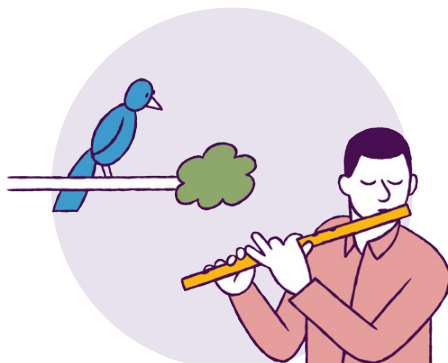
Konkreta tips som gör det lite lättare att finnas där för någon som sörjer.

Sorg kan inte botas, men genom att dela den kan sorgen göras mer uthärdlig. Tipsen på den här affischen är baserade på Svenska kyrkans långa erfarenhet av att möta och stötta människor i sorg och är bara några av de många saker vi som medmänniskor kan göra för den som sörjer. Underskatta inte det lilla, även en liten insats kan få stor betydelse. Vill du ha mer stöd eller någon att prata med är du välkommen till din församling. Du hittar kontaktuppgifter och fler konkreta tips på svenskakyrkan.se/forstahjelpenvidsorg

Ta ansvar för kontakten

Viktigast av allt är kanske att vi inte lägger ansvaret för kontakten på den sörjande. Vi kan undvika att säga "Ring mig om det är något, jag finns här" eftersom risken är stor att den sörjande inte orkar vara den som hör av sig. Då är det bättre om vi säger "Jag ringer dig på tisdag igen, svara om du orkar". Ibland får vi inget svar och det är helt okej, den sörjande orkar inte alltid svara, men då kan vi ringa till-baka, igen och igen.

Bryt tystnaden

Många känner att det är svårt att höra av sig till en medmänniska som sörjer. Vad ska jag säga? Tänk om det bara blir tyst eller om personen börjar gråta? Men det viktiga är inte vad vi säger utan att vi bryter tystnaden. Och ibland är ett sms en bättre lösning än ett telefonsamtal eftersom det kan vara lättare att både skicka och svara på.

Ge utrymme

Ofta är det många som sörjer en människa samtidigt, där alla har haft sin egen relation och historia med den som dött. Det är viktigt att vi låter den närmast sörjande vara i fokus och undviker att ta över med våra egna minnen och känslor. Vi måste komma ihåg att låta den sörjandes känslor, oavsett vilka de är, vara de som gäller. Våra tankar och berättelser är såklart också viktiga – men inte viktigast.

Ta initiativ

Det är bra om vi som stöttar kan vara den som föreslår en helt vardaglig aktivitet. Bjud på fika, kolla på en film eller ta en promenad i all sin enkelhet. Många som sörjer längtar efter en paus i sorgen och lite vanligt liv. Tänk på att den vi bjuder in kanske tackar nej och att det är helt okej, det viktiga är att vi frågar – och att vi vågar fråga igen.

Visa närvaro

Många av oss är rädda för att tränga sig på och det slutar ofta med att vi inte hör av oss alls. Kanske tänker vi att den sörjande behöver vara ifred eller att man ska vänta lite med att höra av sig tills "det värsta gått över". Det är viktigt att vi tydligt visar att vi finns där så att den sörjande inte känner sig isolerad, utanför eller ignorerad.

Ha tålamod

Varje sörjande har sin egen sorgprocess, vilket vi behöver ha förståelse för och tålamod med. Det kan finnas en risk att vi försöker trösta bort sorgen eller visar frustration över att den håller i sig. Sorg har inget bäst-före-datum och det finns ingen normal eller onormal lång tid som det tar att sörja. Vissa saker behöver helt enkelt berättas om och om igen, så låt din medmänniska älta det som har hänt, det kan vara en viktig del i att förstå och bearbeta sorgen.

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med 4 nummer per år och skickas till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 4 200 exemplar

Utgivare: Stiftsstyrelsen i Strängnäs stift

ANSVARIG UTGIVARE

Fredrik Selander

REDAKTÖR

Miriam Arrebäck

Strängnäs stift

0152-234 70

GRAFISK FORM

Pia Andersson

Strängnäs stift

0152-234 71

REDAKTIONSRÅD

Pia Andersson

Miriam Arrebäck

Kim Baung

Jan Eckerdal

Hans Heerman-Göransson

Åsa Ingårda

Agneta Larsson

Mathias Lundqvist

ADRESS OCH TELEFON

Portalen, Miriam Arrebäck

Box 84

645 22 Strängnäs

strangnas.portalen@svenska-kyrkan.se

0152-234 00

HEMSIDA

www.svenskakyrkan.se/strangnasstift

ADRESSREGISTER

Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns i

inlagda i Kyrksam. Adress-ändringar görs av respektive församling.

OMSLAG

Mats Bertilsson, organist i

Örebro

Foto: Magnus Aronson

Det har blivit mörkare, såväl utomhus som i det politiska världsläget. Men låt oss komma ihåg att ljuset har segrat över mörkret. Med detta nummer av Portalen vill vi sprida ljus och önska dig en schön höst.

MIRIAM OCH PIA

Sagt vid kyrkkaffet	4-5
Mats Bertilsson, organisten som tar Bach till Örebro och kören till London.	6-10
Boktips för hösten	11
Stiftet runt	12-13
Tema: Kyrkoherdens roll. Portalen har pratat med fem herdar.	14-19
Fördjupning: Mats Svegfors om politik och religion	20-22
Ny skogsbruksplan för Strängnäs stift	24-25
Nyfiken på: Sofia Ahlberg, Ageravolontär	26
Kurser och utbildningar	27

GUD SÅG ATT DET VAR GOTT

Barnen i den katolska lågstadieskolan stod i lunchkön i matsalen. Främst på bordet stod en skål med äpplen där en nunna satte en lapp med texten:

"Ta bara ETT äpple. Gud tittar på."

Lite längre bort, på den bortre delen av bordet fanns det en skål med chokladkakor. Ett barn hade skrivit en lapp:

"Ta så många chokladkakor du vill! Gud tittar på äpplena."

Jessica Horvat,
administratör

tipsar

UTSKOTT PÅ UTFLYKT

Skogen är en viktig tillgång för stiftet och en del av det jag jobbar med på kansliet.

Bra att Egendomsutskottet gjorde studiebesök i markerna.

SIDORNA 24-25

STIFTSKARTAN

Kul att få koll på allt som händer från Viby till Salem.

SIDORNA 12-13

CHEF I KYRKAN

Intressant att läsa om kyrkoherdarnas varierande arbete. Det är viktiga rekryteringar.

SIDORNA 14-19

FOTO MAGNUS ARONSON

DAGS FÖR BESLUT. Många debatter blir det när motioner ska behandlas på Kyrkomötet.

Sitt kvar, motionstiden är förbi

Höstens Kyrkomöte är det första under mandatperioden 2018–2021. Av de 251 ledamöterna är 15 ledamöter från Strängnäs stift.

Yngst av stängnässtiftarna är Ellen Leijen (S) från Örebro, född 1994, och äldst är Mats Ershammar (BA) från Rönninge, född 1942.

Elva av ledamöterna från Strängnäs stift har undertecknat en eller flera av de 95 motioner som inkommit till Kyrkomötet.

Flitigaste motionären är Margareta Karlsson (ÖKA)

från Vingåker som står bakom sju motioner, bland annat om att ge Svenska kyrkans unga status som Svenska kyrkans officiella barn- och ungdomsorganisation, och om att Bank-id ska kunna användas vid anmälan om in- och utträde ur Svenska kyrkan.

Biskop Johan Dalman har tillsammans med flera strängnässtiftare motionerat om förändringar av domkyrkornas organisatoriska ställning för att bättre ta tillvara på deras unika identitet och uppdrag.

Lars G Linder (S) från

Eskilstuna motionerar bland annat om att kyrkoordinationen bör ändras så att domkapitelärenden som rör sittande ledamöter och ersättare kan handläggas av annan kyrklig instans, för att undvika jäv.

Kyrkomötet äger rum i Uppsala den 2–5 oktober och den 19–21 november. Första sessionen för diskussion och överläggningar och andra sessionen för beslut.

Du kan läsa mer om samtliga motioner som lagts av ledamöterna från Strängnäs stift på stiftets hemsida.

MIRIAM ARREBÄCK

Hallå Ralph Sjöholm, kyrkoherde i Södertälje pastorat.

Varför en konfa-app?

– Vi har haft väldigt dåliga konfirmandsiffror. För två år sen började vi en process för att vända trenden och diskuterade då vilka informationsvägar vi skulle använda oss av vid inbjudan av nya konfirmander och under året. Ett av förslagen var en app.

Hur funkar den?

– Appen har använts väldigt olika i grupperna. Det mesta ryms. Den grupp som använder den mest fyller i gudstjänstbesök, har en kalender för kommande träffar, snapchatlänk, info om ungdomsgruppen, konfirmation och dop. Det finns adresser till bopend under konfirmandresan, gruppchat och utvärdering.

– Här lägger man också in bilder i en dropbox och det finns kartlänkar till kyrkorna i pastoratet.

POPPIS APP

Gillar ungdomarna den?

– I konfirmandåldern är appar mer naturligt än mejl och hemsidor. Även föräldrar kan ha koll på tider och vad som händer genom appen.

Har ni fler appar på gång?

– Jag har insett att det här skulle vara möjligt även för övriga verksamheter. En app kan ersätta mycket av det vi har i verksamhetsblad och på hemsida.

– När jag har pratat om detta i pastoratet ser jag dock att det finns en generationsproblematik.

MIRIAM ARREBÄCK

Tillverka egna Barnrättskuber

Nu är det möjligt för dig som jobbar med barnrättsfrågor i församling att göra egna Barnrättskuber.

Ladda hem och skriv ut barnrättsmotiven och klistra på till exempel överlevnarskopieringspapperskartonger. Tillsammans med

barnen kan du använda kuberna för att skapa spännande samtal om barnkonventionen och barnets rätt. Det finns åtta olika motiv att skriva ut.

internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/barnrattskub

Tala väl om varandra

En lektion i dialog

Tala väl om varandra är en kurs som utbildar "dialogaktörer" i Svenska kyrkan. De ska ge kunskap och inspiration till församlingar och pastorat att driva interreligiösa frågor och verksamheter.

I höst och vinter ges kursen för tredje gången. Förutom kurstillfällen i Sverige görs en studieresa till Svenska Teologiska Institutet i Jerusalem.

Från Strängnäs stift deltar Cecilia Granath, integrationssamordnare i Södertälje, Elisabeth Linde, diakon i Södertälje pastorat, Anna Jarl, kyrkoherde i Katrineholmsbygdens församling, Birgit Ahlgren, diakon i Oppunda-Villåttinge och stiftsadjunkt Eeva-Liisa Kettunen.

Kursen är ett samarbete mellan Göteborgs, Karlstads, Linköpings, Lunds, Skara och Strängnäs stift samt Sensus.

Sök stipendier

Nu finns det möjlighet för behövande, studerande samt prästänka, pensionerad präst eller prästbarn att söka bidrag ut Strängnäs stifts stiftelser.

Ansökningar tas emot till den 21 oktober. Läs mer på stiftets hemsida eller intranät.

Peka, läs och lär

I Strängnäs domkyrka finns numera en pekskärm där du på egen hand kan klicka och läsa på skärmen. Du får bland annat veta mer om stiftet, biskopen och domkyrkan.

Gå in genom vapenhuset och nedför trappan så står den direkt till höger.

FOTO PIA ANDERSSON

TACK. Ni är betydelsefulla för att göra kyrkan synlig.

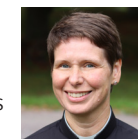
Prisade strängnässtiftare

Utmärkelsen Årets Strängnässtiftare 2018 har tilldelats kommunikator Elin Henningsson (th) och kyrkoherde Tomas Rådehed (ej med på bild) för deras arbete med poddradio i Axbergs församling, samt till journalisten Inger Persson (tv) för sin oförtröttliga bevakning av det kyrkliga livet i Örebro län.

Utmärkelsen Årets strängnässtiftare tilldelas enskilda eller grupper som haft särskild betydelse för kyrkans förnyelse, liv och arbete i Strängnäs stift.

Nya på stiftet

Magdalena Öhrling biskopsadjunkt. Samordnar och assisterar i biskopens uppdrag.

Annika Melin Mori, stiftsdiakon med ansvar för stöd och utveckling i diakonalt arbete.

Daniel Brodén, stiftspedagog med ansvar för Svenska kyrkans Unga.

Henrik Brosché, stiftspedagog med ansvar för konfirmandarbete, unga ledare samt dopprojektet. Vikarierar under ett år.

Fler notiser på sidan 23.

Gör som Sixten, skapa din egen Facebook-insamling

Sixten Lundgren startade en insamling till Svenska kyrkans internationella arbete på Facebook i samband med sin 80-årsdag.

– Jag är egentligen ingen flitig Facebookanvändare men jag såg att någon vän hade gjort något liknande och då tyckte jag att det var en bra idé. Som 80-åring behöver jag inte så mycket presenter, det är bättre att göra något för någon annan.

Ändamålet, Svenska kyrkans internationella arbete, har legat Sixten Lundgren varmt om hjärtat sedan unga år.

Hitta Svenska kyrkans internationella arbete på Fb och klicka på Insamlingar.

– Jag visste att många av mina vänner känner som jag.

Facebook föreslog en summa på 1800 kronor, något han i efterhand kan tycka kändes lågt.

– Bidragen strömmade in och landade till slut på hela 3055 kronor, så jag är nöjd! Jag rekommenderar alla att starta en insamling, det behöver inte bara vara till just födelsedagar.

ELIN HENNINGSSON

GIVMILD JUBILAR

FOTO PIA ANDERSSON

Prata stora saker med hjälp av liten kyrka

Ska ni prata om vad som är viktigt i en kyrka? Med minikyran kan alla visa vad de menar och kanske möblera på ett helt nytt sätt. Vad är rätt och vad är fel i kyrkorummet?

Minikyran i trä kan användas av både barn och vuxna. Vill församlingen eller pastoratet låna den av stiftet, kontakta Helena Åhlin eller Anne Falk på stiftskansliet.

PELLE SVEDBERG, pensionerad diakon från Örebro, har tillverkat minikyran på uppdrag av Strängnäs stift.

Vilken pipa!

Mats Bertilsson, körledare och organist, slår an tonen både hemma och utomlands

Som elvaåring gick han med i kyrkokören och som tolvåring hade han sitt första vikariat som kyrkomusiker.

Musiken och kyrkan löper som en tvåtvinnad tråd genom Mats Bertilssons liv. Och i hans familj hittar man kyrkvårdar och körsångare i generationer bakåt.

TEXT: INGALILL BERGENSTEN FOTO: MAGNUS ARONSON

– **JAG** hade förmånen att föras in i kyrkans och kyrkomusikens värld på ett självklart sätt, säger mannen som fick en stor aha-upplevelse då han som barn fick vara med på orgelläktaren.

– Då jag såg vår kantor Ingrid Hansson spela med fötterna insåg jag var det fyllda, härliga ljud kom ifrån som jag njutit av sen jag var litet barn.

MATS BERTILSSON var inte stor då han började plocka ut psalmerna han hört i söndagens gudstjänst på pianot hemma på bondgården i Trästena. Föräldrarna lade märke till att det sjätte barnet i deras barnaskara verkade vara musikaliskt och såg till att han som åttaåring fick börja ta privatlektioner för kantor Ingrid Hansson.

– Utan henne hade jag inte suttit

här i dag, och hon är en av de personer som haft störst betydelse i mitt liv, slår Mats fast.

– Hon var en mycket bra pedagog som tog sig an den åttaårige pojken på ett vänligt och stadigt sätt. Och jag var ivrig att lära och ville bara spela mer och mer. Efter ett par år föreslog hon därför att jag skulle börja spela orgel. Jag kände mig liten och orgeln var stor. Men jag var fostrad att göra som fröken sa, så jag började.

EFTER EN tids övande var det dags för Mats Bertilsson att spela inför ”publik”. Det skedde på skolans julavslutning i Mo kyrka då Mats gick i sjätte klass. Han spelade då psalm 63, ”Av himlens höjd” men hade ännu inte vuxit sig så lång så att han kunde använda fötterna.

Året därpå fick han för första

gången vikariera för sin lärare. Då var han tolv år och blev omskriven i lokalpressen. Dessutom blev han erbjuden betalning, men det ansåg hans mor att han skulle avböja.

– Hon menade att en tolvåring inte skulle ha betalt och att lärdomen jag fick av vikariatet var betalning nog. Och så blev det.

Men därefter blev det många vikariat. Mats mamma, den före detta folkskolelärarinnan, förde i en bok in allt som Mats spelade vid varje speltillfälle.

BLEV DU aldrig trött på att spela och ville göra något annat?

– Nej, jag tyckte att det var jätteroligt hela tiden. Och min orgellärare var mycket pedagogisk och förde mig framåt steg för steg. I mitt hem fanns också en god balans mellan kärleksfullhet och stränghet. Eller

BAKOM DET SOM HÖRS. Som organist månar Mats Bertilsson om att orgeln är väljudande, men också om innehållet i musiken. Vid varje högmässa vill han att Jesu namn ska nämnas i minst en psalm eller körsång. Mats har räknat hur ofta Jesusnamnet nämns i 1986 års psalmbok (i 65 procent av psalmerna) och i Psalmer i 2000-talet (i 33 procent av psalmerna).

Jag hade inget ont av att vara den enda i den åldern som var med i kören, tvärtom. **Körsång ger människor en resning,** det är min erfarenhet.

allvar och lekfullhet. Stränghet är ju inte ett så populärt ord numera.

VI ÅTERVÄNDER till elvaårige Mats som ville börja i kyrkokören.

– Båda mina föräldrar var med i kyrkokören och redan som litet barn tyckte jag att det lät så vackert då kören sjöng. Så därför gick jag med i kören som elvaåring och blev placerad bland altarna mellan min mamma och en tant som hette Gerd. Och jag hade inget ont av att vara den enda i den åldern som var med i kören, tvärtom. Körsång ger människor en resning, det är min erfarenhet.

Så småningom började Mats sin utbildningsresa till organist och körledare och den gick bland annat via Hjo folkhögskola, Geijerskolan i Ransäter, Stora Sköndal och Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Under resans gång mötte han två personer som fått stor betydelse för hans musikaliska utveckling – den hängivne och legendariske körledaren Eric Ericson samt Britta Sundberg, lektor i sång och musik vid musikhögskolan i Stockholm.

– Jag hade mött henne på sommarkurser och fick henne som lärare på musikhögskolan då jag började där 1985. Och sedan dess har vi ”hängt ihop”. Brittass vokalteknik, att tydligt visa kopplingen mellan hur rösten är uppbyggd och den sång som kommer ut ur en människa, har jag använt mig av i alla mina körer, säger Mats.

OCH DET har han gjort med stor framgång. Sin första tjänst fick Mats Bertilsson i lilla Hjo. Där startade han en flickkör med två av konfirmanderna. Så småningom växte kören och det hela slutade med att kören vann tre internationella körtävlingar och blev utsedd till Årets kör i Sverige 2005.

Britta Sundberg har också fört Mats Bertilsson närmare den anglosaxiska musikkvärlden även om hans fascination för den började redan tidigare på 1980-talet

VÅRT ATT VETA

NAMN: Mats Bertilsson

ÅLDER: 54

GÖR: Är organist och körledare i Olaus Petrikyrkan i Örebro sedan nio år tillbaka

FAMILJ: Hustru Annika, diakon, och tre barn i åldern 22, 20, 18.

BOR: I kyrkbyn Eker strax utanför Örebro. ”Varje lördag vid helgmålsringningen brukar hustrun och jag ställa oss på trappen och sjunga Järvsöpsalmen (Det ringer till vila och veckan går ut) tillsammans med klockorna.”

FAVORITKOMPOSITÖR: ”Tveklöst

Petri och det var tur. För brevet blev fördröjt tre dagar men var poststämplat sista ansökningsdagen!

OLAUS PETRI församling har sju körer och Mats Bertilsson leder tre av dem – den medelsvåra Olaus Petri Cantores vars medlemmar är i åldern 20-60 år, ungdomskören OPQ och Olaus Petri Vocalis som består av 16 personer, de flesta musikhögskoleutbildade. Det är den sistnämnda kören som varit och sjungit i de prestigefulla katedralerna i London.

På väggen i Mats arbetsrum finns två inramade brev. Det är tackbrev från Londonkatedralerna och i dem står också att man skulle vara ”delighted to see you here again in the near future”. Och nu är det bestämt att kören åker över till London nästa år igen för att sjunga Evensong.

– Evensong är en institution i England och en mycket fin sådan. Kören skrider in till orgelmusik och sedan är körsången bjälken som hela gudstjänsten vilar på, förklarar Mats Bertilsson som brukar låta Olaus Petri Cantores framföra en variant av Evensong på Alla själers dag.

VARJE ÅR låter han också församlingens körer uppföra något större klassiskt verk tillsammans, i höst Mozarts C-mollmässa tillsammans med Drottningholms barockensemble.

Johann Sebastian Bach. Hans musikaliska hantverk håller alltid hög kvalitet.”

TRO: ”Den har jag fått med modersmjölken.”

DRÖMMAR: ”Det skulle vara roligt att hinna framföra Bachs alla kantater innan jag lägger ner staven. Hittills har jag hunnit med 60.”

KOPPLAR AV MED: ”Att vara hemma med familjen, arbeta i trädgården eller laga mat tillsammans med min hustru. Eller att resa. Fast jag känner inget större behov av att koppla av från mitt arbete.”

– Men varje kör har givetvis också egna konserter eftersom jag också tycker att det är viktigt att alla körer kan ”simma” själva.

Att Bach har en särställning i Mats Bertilssons liv råder ingen tvekan om. Varje morgon när han slår på sina datorer i sitt arbetsrum högst upp i tornet på Olaus Petri församlingshem möter han fader Bachs ögon. Det är den klassiska kyrkomusiken han brinner för och bär i sitt hjärta. Och det är den han vill hålla på med.

– Det berättade jag redan vid anställningsintervjun i OP och det sa man ja till.

MATS BERTILSSON lyssnar aldrig på pop och sätter sig aldrig framför Melodifestivalens olika tävlingar.

– Den sortens musik intresserar mig helt enkelt inte. Men visst finns det både bra och dålig musik även inom den genren. Och man ska inte missta sig och tro att enkelhet är lika med simpelhet. Det finns så kallad svår musik som är riktigt dålig, säger Mats Bertilsson som anser att en kompositörs verk går att bedöma likaväl som man bedömer en snickares eller en konditors arbete.

DE ÅTERKOMMANDE stora, årliga uppsättningarna och alla kyrkokörernas konserter kräver en stor insats av Mats.

Vad är din belöning för allt arbete?

– När någon berättar hur mycket körsången betyder för dem och vad det gör för deras välbefinnande. Det är ju allmänt känt att körsång är som en utrensning av problem och annat negativt.

– En belöning är också då jag får uppleva musik på den högsta nivå som kören och jag förmått prestera.

BESVARAD KÄRLEK. Mats Bertilsson är en övertygad anglofil sedan många år tillbaka. En av hans körer fick förra året äran att sjunga Evensong i både St. Pauls Cathedral och Westminster Abbey. Han gillar i stort sett allt som har med England att göra och äter med glädje ”baked beans” och stekta tomater till frukost då han är där.

”Jag är tryggare som kristen”

Med Andlig vägledning fick Annica Zetterholm möjlighet att utforska tron

VÅRT ATT VETA

Andlig vägledning

Andlig vägledning vill bidra till en fördjupning i tro och bön med den personliga erfarenheten i centrum. I Strängnäs stift inleder vi i regel med en retreat. Vi följer en metod som är inspirerad av ignatiansk tradition med träffar en gång per månad i ett år. Den som gått i grupp ska själv kunna vägleda andra (i gruppverksamhet.)

KONTAKTPERSON

Henrik Rudsäter,
stiftsadjunkt,
0152-234 17

Trots olika bakgrund och politisk uppfattning så har de tron gemensamt. Annica Zetterholm tycker att gruppen Andlig vägledning för förtroendevalda har gett henne en ny trygghet som kristen.

ALLT BÖRJADE för några år sedan när biskop emeritus Hans-Erik Nordin bjöds in av några förtroendevalda i Örebro pastorat för att föreläsa på temat Andlig vägledning. Annica Zetterholm, var en av dem som gick dit och fick mersmak. Efter något år ringde Marianne Thor, förtroendevald och vän i Örebro pastorat, och frågade om Annica ville vara med i den första gruppen i Andlig vägledning för förtroendevalda. Vanligtvis riktar sig dessa grupper till präster, diakoner och pedagoger.

– Jag visste inte riktigt vad jag sa ja till, men jag har aldrig ångrat mig!

GRUPPEN SOM leds av Anmari Larsson, diakon och verksamhetsutvecklare på Sensus, består idag av fem stycken förtroendevalda från tre olika nomineringsgrupper inom Örebro pastorat. De träffas en gång i månaden. Inför varje träff har Anmari gett gruppen en text som de ska leva med under hela månaden fram till nästa träff.

– Jag reflekterar över texten nästan varje dag mellan träffarna. Det är fascinerande att upptäcka hur dess mening kan skifta från dag till dag beroende på sinnesstämning och vad som har hänt under dagen.

Under träffarna delar gruppdeltagarna sedan med sig av sina upplevelser av texten och hur den har utvecklats den gångna månaden. Annica berättar att samtalen blir djupt personliga.

– Tillsammans utforskar vi trons väg vidare genom bön och reflektion.

I APRIL 2018 åkte gruppen en vecka till Truro i Cornwall tillsammans med Graham Jarvis, präst i Knista församling. Med Grahams kunskaper och lokalkännedom blev det en resa långt utöver det vanliga.

– Han hade ordnat möten som aldrig hade uppstått i ett annat sammanhang.

Gruppen fick bland annat träffa två katolska nunnor som ensamma drev ett kloster, men störst intryck gjorde eldsjälarna bakom Dor Kemmy, som tillsammans bygger ett interreligiöst center, tänkt för att användas av alla trossamfund men också av sökare i bygden.

– De inspirerade oss verkligen till att se bortom våra egna ”partitillhörigheter” inom gruppen. Vi kan alla bära evangeliet vidare tillsammans, utifrån våra olika bakgrunder och perspektiv.

GRUPPEN ANDLIG vägledning för förtroendevalda har märkbart påverkat Annicas liv.

– Jag har en helt ny trygghet i mig själv som kristen. Nu vill jag sprida denna fantastiska resa som vår grupp har gjort vidare, för att fler ska få möjligheten att bygga upp sig själva och sin tro.

ELIN HENNINGSSON

GEMENSAM RESA. Gruppen för andlig vägledning besökte Hillary Spong, Spiritual Directors Network, i hennes hem. På bilden fr v: Annica Zetterholm, Pia Rehnberg, Hillary Spong, Lisbeth Boberg, Marianne Thor, Anmari Larsson, Ingegerd Flock Andersson och Graham Jarvis.

Uppfriskande oväntade kopplingar

Utläggningar av den kristna lärans innehåll är på sätt och vis färskvara. De lärosatser som växt fram i allmänkyrklig tradition måste återerövas i varje tid på nytt, för att de inte ska tappa kopplingen till livet så som vi lever det.

I boken ”Om tron: Att söka den djupa verkligheten” (Artos, 2018) gör teologen Patrik Hagman en genomgång av kristen troslära i relation till vår tid. Ramen är bekännelsen till treenig Gud: Fadern, Sonen och Anden. Anslaget är ekumeniskt, vilket innebär att fokus ligger på det som alla de stora kyrkotraditionerna delar och mindre på konfessionella skillnader.

Trons innehåll

konkretiseras genom många – och ibland uppfriskande oväntade – kopplingar mellan klassiska läror om skapelse, synd och frälsning och företeelser som formar vår egen tid. Exempelen rör sig mellan olika nivåer: diskussioner om kapitalism, nationalism och individualism samsas med reflektioner runt trädgårdsskötsel, sexualitet och hälsotrender. Därmed utgör boken ett visst motmedel mot den ständigt närvarande frestelsen till kristet tvärumstänkande,

där tron reduceras till något strikt ”andligt” som befinner sig i en egen sfär vid sidan av livet i övrigt. Hagmans huvudsakliga dialogpartners utgörs av den kristna teologitraditionens sätt att genom historien förstå sitt evangelium. I dialog med Augustinus, Ireneus, Luther och andra som i olika historiska situationer artikulat trons innehåll och konsekvenser, mejslas den kristna bekännelsens brännpunkter i förhållande till vår tid fram. God läsning för den som funderar över kristendomens relevans i dessa dagar.

JAN ECKERDAL

Självavård är så mycket mer

Boken ”Att öppna ett slutet rum – självavård och ecklesiologi” (Verbum, 2018) har flera medförfattare som med sina olika utgångspunkter diskuterar självavård.

Syftet med boken är bland annat att visa nya perspektiv på självavård och att sätta in kyrkan i ett större sammanhang där kyrkan kan integrera med samhället. Jag tycker att de lyckas väl med syftet genom bokens uppbyggnad.

Läsningen väcker intressanta

tankar, men här tänker jag endast nämna ett exempel. Jonas Idestrom (redaktör tillsammans med Gunilla Löf Edberg)

skriver om sitt fältstudium i flera norrländska församlingar. Han lyfter fram hur körmedlemmar berättar om hur körövningarna betyder mer än bara sång. Det framgår tydligt i Idestroms studie, att lika viktigt är det självavårdande perspektivet.

Självavården är inte begränsad till det vi tror. Vid förändringar i församlingsarbete är det viktigt att vara öppen för diskussionen om hur det påverkar förståelsen av självavården.

Jag tycker att boken öppnar nya perspektiv och bör läsas av både medarbetare och församlingsledning, särskilt när beslut ska fattas om församlingens prioriteringar när det gäller verksamhet.

KRISTINA LINDSTRÖM

Halldorf visar vägar framåt för religionen

Religion är återigen påtagligt närvarande i offentligheten. Det svenska samhället, som under en tid haft självbilden av att vara sekulärt, kan nu i allt högre grad beskrivas som postsekulärt. Joel Halldorf menar i sin bok ”Gud: Återkomsten” (Libris, 2018) att detta i grunden är en positiv utveckling, om än långt från komplikationsfri. För att religionens ökade synlighet och närvaro i offentligheten verkligen ska utgöra ett berikande inslag krävs ett förfinat politiskt och kulturellt förhållningssätt som förmår uppfatta de religiösa gemenskapernas positiva potential. Detta utan att förlora blicken för de svårigheter som det för med sig.

I brist på sådan balanserad reflektion och urskiljning är vi utlämnade till en samhällelig valhänhet i mötet med religiösa företeelser.

Källan till problemet spårar Joel Halldorf i hög grad i en alltför trubbig förståelse av själva religionsbegreppet, där religioner i första hand betraktas som intellektuella (och i

grunden aparta) dogmsystem. Ett mer fruktbart synsätt ur samhällsperspektiv är att helt enkelt se religiösa traditioner såsom en uppsättning mänskliga praktiker. Då kan de på ett avdramatiserat sätt provas, bejakas, uppmuntras, utmanas och ibland motverkas, enligt samma kriterier som alla andra samhällsyttningar.

En sådan mer vardaglig syn på religion ger enligt Joel Halldorf att det blir lättare att närma sig också de mer infekterade diskussionerna i den senaste tidens kontroversfrågor vad gäller religion i offentligheten – sådant som bön, neutrop, religiös klädsel och religiösa friskolor. Särskilt spännande är bokens sista tredjedel som går i närmkamp med ett antal sådana frågor och ger ett substantiellt bidrag till frågan om möjliga vägar framåt.

JAN ECKERDAL

Fascination inför Bachs musik driver berättandet

Det hör inte till vanligheterna med böcker som riktar in sig på en viss tonsättares orgelproduktion. I synnerhet inte på svenska. 2010 kom emellertid Hans Fagius ”Johann Sebastian Bachs orgelverk – En handbok”. Nu, åtta år senare kommer den andra och bearbetade upplagan.

Första delen av boken börjar med en biografi och fortsätter bland annat med ett resonemang omkring förekomsten av symbolik och retoriska grepp i Bachs musik. Därefter följer själva huvuddelen. I denna del är beskrivningar av Bachs samtliga orgelverk samlade likt ett uppslagsverk. Frågor om tillkomst och affektuttryck, samt om registrering och

interpretation är återkommande här.

Fagius förhållningssätt till ämnet i boken är inte strikt akademiskt. Jag upplever snarare att det är kärleken till och fascinationen inför Bachs musik som driver berättandet. Detta gör att verkbeskrivningar saknar ett genomgående eller återkommande mönster – vilket inte är någon nackdel. Det medverkar till att språket blir enkelt och texten levande och engagerande.

Man kan förstås lätt föreställa sig att den här handboken enbart kan vara av intresse för organister som vill fördjupa sig i barockmusik. Jag skulle dock snarare påstå att var och en som tycker om klassisk musik, eller musik över huvud taget, kan få både nya musikaliska insikter och fördjupade musikupplevelser genom att ta del av vad Fagius har att säga.

MATHIAS LUNDQVIST

Örebro

Biskopsvisitation
17-28/9 och
20-21/10. Alla
åtta församlingarna
besöks av biskopen
och medarbetare
från stiftskansliet.

Adolfsberg

Den 13-28/10
pågår utställningen
"Dopklänningar
och doptillbehör" i
Adolfsbergs kyrka.
Dessutom Drop-in
dop utställningens
första lördag.

Västra Vingåker och Österåker

I Oppunda-Villåttinge kontrakt finns kontrakts-
diakon Birgit Ahlgren. Hennes uppgifter är att stödja
församlingar i hela kontraktet i flyktingarbete. Birgits
tjänsteställe är Västra Vingåkers församlingshem.

Vårfruberga-Härad

I år erbjuder församlingen Jägarkonfir-
mation med dubbel målsättning - att
konfirmeras och ta jägarexamen.
Konfirmationsgudstjänsten är i Fogdö
kyrka i maj 2019.

Strängnäs

På måndagskvällar under oktober och
november kan du vara med på bords-
samtal i domprostgården. Livets mening
är i fokus.

Turinge-Taxinge

Måndagen den 29/10
kl 9,00- 15,00 kan
höstlovslediga barn i åk
1-6 komma på höstlovs-
skoj i Herrgården.

Salem

Salems kyrka ska
få en ny orgel.
Bygget av ny
orgel påbörjas i
år och den nya
beräknas stå klar
2020.

Viby

Viby församling arbetar just
nu med ett flyktingprojekt
som syftar till att välkomna
dem som flyttat till trakten
och att hjälpa dem att
komma in i det svenska
samhället. Tillsammans med
Vretstorps frikyrko-
församling bjuder man in
till språkcafé, onsdagar kl.
18-20 i Vretstorp. Det finns
fika, bordtennis, leksaker
och läxhjälp. I Viby försam-
ling har Migrationsverket 40
lägenheter för asylsökande
och onsdagskvällarna i
brukar vara välbesökta.

Askersund-Hammar

"Musik vid kyrkoårets slut" blir
det söndagen den 18 november
14.00 i Birgittakyrkan. Efter
musikprogram och andakt finns
Afternoon tea i Olshammars-
gården.

Asker- Lännäs

Församlingsafton
i Klockargården i
Lännäs. Den 27
oktober kl 17.00
är det dags igen.
Förrutom mat blir
det också gospel-
musik i kyrkan.

Katrineholms- bygden

Finskspråkig praktikant
finns på plats under
september-december.
Diakon Tiina-Susanna
Hirvonen från Nordsjö i
Östra Helsingfors testar
hur det är att jobba i
Sverige. Ett led i stiftets
ständiga rekryterings-
arbete.

Kiladalen

I höst kan alla
åldrar dropa-in
för aktiviteter,
andakt och
mat på "Messy
Church". Jämna
onsdagskvällar i
Bergshammars
församlingshem,
vid kyrkan.

Rönö

Det är 300 år sedan Karl XII sköts
ihjäl och samtidigt med honom
unge löjtnant Drakenhjelm från
Ludgo socken. Rönö församling
uppmärksammar detta söndagen
den 25/11 i mässan och onsdagen
den 28/11 då det blir föreläsning
av historieprofessor Dick Harrison i
Ludgo kyrka, kl 19.

FÖLJ MED OCH BE

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och
för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kon-
traktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder
som ingår i Borgågemenskapen.

VECKA 39

Södertälje kontrakt, kontraktsprost
Åsa Lindgren.
Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje,
Östertälje, Turinge-Taxinge,
Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och
Trosa.
I Borgågemenskapen: Wales och
England.

VECKA 40

Rekarne kontrakt, kontraktsprost
Pernilla Parenmalm.
Eskilstuna, Västra Rekarne,
Torshälla, Hällby med Tumbo och
Råby-Rekarne, Husby-Rekarne,
Näshulta, Kafjärden och Stenkvis-
ta-Årila.
I Borgågemenskapen: England,
Wales och Danmark

VECKA 41

Norra Närkes kontrakt, kontrakts-
prost Tomas Rådehed.
Adolfsberg, Almby, Edsberg,
Långbro, Mikael, Mosjö-Täby,
Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri,
Knista, Axberg, Glanshammar och
Tysslinge.
I Borgågemenskapen: England,
Norge och Sverige

VECKA 42

Södra Närkes kontrakt, kontrakts-
prost Jimmy Åkerfeldt.
Askersund-Hammar, Ramundebo-
da, Skagershult, Finnerödja-Tived,
Viby, Sköllersta, Lerbäck,
Snavlunda, Hallsberg, Kumla,
Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och
Kvismare.
I Borgågemenskapen: Sverige och
England

VECKA 43

Domprosteriets kontrakt,
kontraktsprost Lena Fagéus.
Strängnäs domkyrkoförsamling
med Aspö, Mariefred, Vårfru-
berga-Härad, Stallarholmen,
Åker-Länna, Daga och Frustuna.
I Borgågemenskapen: England och
Norge

VECKA 44

Oppunda och Villåttinge kontrakt,
kontraktsprost Thore Rosenberg.
Katrineholmsbygden, Björkvik,
Västra Vingåker, Österåker, Flen,

Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla
Malma, Mellösa och Bettna.
I Borgågemenskapen: England och
Norge

VECKA 45

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost
Lars Viper.
Kiladalen, Nyköping, Oxelösund,
Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö
och Tystbergabygden.
I Borgågemenskapen: England och
Sverige

VECKA 46

Södertälje kontrakt, kontraktsprost
Åsa Lindgren.
Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje,
Östertälje, Turinge-Taxinge,
Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och
Trosa.
I Borgågemenskapen: Estland och
England

VECKA 47

Rekarne kontrakt, kontraktsprost
Pernilla Parenmalm.
Eskilstuna, Västra Rekarne,
Torshälla, Hällby med Tumbo och
Råby-Rekarne, Husby-Rekarne,
Näshulta, Kafjärden och Stenkvis-
ta-Årila.
I Borgågemenskapen: England och
Skotska episkopala kyrkan

VECKA 48

Norra Närkes kontrakt, kontrakts-
prost Tomas Rådehed.
Adolfsberg, Almby, Edsberg,
Långbro, Mikael, Mosjö-Täby,
Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri,
Knista, Axberg, Glanshammar och
Tysslinge.
I Borgågemenskapen: Skotska
episkopala kyrkan och Finland

VECKA 49

Södra Närkes kontrakt, kontrakts-
prost Jimmy Åkerfeldt.
Askersund-Hammar, Ramundebo-
da, Skagershult, Finnerödja-Tived,
Viby, Sköllersta, Lerbäck,
Snavlunda, Hallsberg, Kumla,
Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och
Kvismare.
I Borgågemenskapen: England och
Finland

Kyrkoherdens dubbla uppdrag

En gång vigd till präst – men som kyrkoherde och chef är det inte alltid plats i kalendern för predikan, samtal och förrättningar.

Hur ser vardagen ut? Vad är roligt och vad är kämpigt? Hur mycket av jobbet sker bakom skrivbordet och hur ofta blir tillfälle till verkliga möten med församlingsbor?

Portalen frågade fem av stiftets kyrkoherdar.

TEXT: ELIN HENNINGSSON FOTO: MAGNUS ARONSON

Kallad – också till chef

Kyrkoherdens roll har förändrats. Sedan fem år krävs en behörighetsgivande utbildning.

Ingen kan längre söka sig till tjänsten utan att fundera över sina ledaregenskaper och förutsättningar att vara chef.

För en komminister kan det vara ett naturligt steg att så småningom bli kyrkoherde. Det kan ses som ett karriärsteg, en roll med mera inflytande och högre status. Någon söker kanske jobbet på grund av omgivningens förväntningar.

Vilket ansvar man axlar beror bland annat på församlingens storlek. De nya större pastoraten med stora arbetsorganisationer innebär stora krav på förmåga att leda personal och planera verksamhet.

Sedan 2013 är en kyrkoherdeutbildning på 15 högskolepoäng obligatorisk. Den handlar om organisation

och hållbart ledarskap, ledaren som person, roll och funktion, att kunna arbeta med förändringar, utveckling och innovation. Givetvis också de pastoralteologiska perspektiven, att kyrkoherden har ett särskilt prästerligt uppdrag att leda andra i att gestalta kyrkan.

I studier där kyrkoherdar mäter den tid man använder för ledningsuppgifter respektive operativa uppgifter visar det sig att många har svårt att prioritera ledningsarbete. ("Kyrkan som arbetsplats", PU organisationsutveckling, 2010.)

Orsakerna kan vara många, till exempel vakanser. I ett litet pastorat är det nödvändigt att kyrkoherden är mer operativ. Det kan också vara mer lockande att förbereda och genomföra en begravnings- eller dopgudstjänst som ofta ger positiv och omedelbar respons.

MIRIAM ARREBÄCK

"Man kan drunkna i administration"

– Om man låter det gå för långt kan man drunkna i administration. Jag försöker att inte låta det hända. Det gäller att hitta en balans som funkar. Varannan helg har jag gudstjänster och förrättningar då jag träffar församlingsborna, men också vid veckogudstjänster och hembesök. Det är viktigt att kyrkan är synlig och framför allt tillgänglig. Jag vill vara en herde, folket i bygden ska veta vem jag är.

– Det är mycket kring personaladministrationen. Utvecklingssamtal och lönesamtal. Jag vill ha en god uppfattning om hur personalen mår, vara en inspiratör, uppmuntra, puffa, dra och ha roligt tillsammans. Inte bara vara chef.

– Jag tycker att kyrkoherdarna i kontraktet har en god kontakt. Där finns det mycket stöd och hjälp att hämta.

VÅRT ATT VETA

Karin Wibom

Kyrkoherde i Husby-Rekarne och Näshtulta församlingar sedan 5 år. Dessförinnan 6 år i Stenkvista församling och 2 år i annat stift.

Antal medlemmar: 3500

Antal anställda: 10

”Tillvaron blir ofta enbent”

– Kyrkoherderollen har förändrats med åren. Jag har alltid velat stå på två ben, med ett ben i det pastoralala och ett i det administrativa, men idag blir tillvaron ofta enbent.

– Därför behöver vi tala om kyrkoherderollen så att den blir mer attraktiv. Visionen, som har sin grund i tron, och verkligheten, där tyngdpunkten ligger på administration, får inte bli varandras motsatser. Vi måste alltid ha vår utgångspunkt i tron, det är det som gör oss till kyrka. Se budgeten som ett teologiskt dokument som visar vad vi vill satsa på!

– Kyrkan ska vara en professionell arbetsplats på teologisk grund, det gäller alla yrkesroller, inte bara kyrkoherden.

VÄRT ATT VETA

Lars Viper

Kyrkoherde i Nyköpings församling sedan 5 år, dessförinnan 8 år i Nicolai församling i Nyköping samt 8 år i Vårfruberga församling.

Antal medlemmar:
ca 22 000

Antal anställda: 90

”Jag bjuder på kaffe vid affären”

– Jag gillar kombinationen av det administrativa och det pastoralala arbetet. I en församling av den här storleken tycker jag att det funkar bra. Men ibland räcker tiden inte till att både vara chef för mina kollegor på kontorstid och att vara kyrkoherde för församlingsborna på kvällar och helger.

– Jag har hälften av alla gudstjänster och förrättningar men jag har utöver dem inrättat en ny mötes-

plats ”på byn”. Varje torsdag sitter jag eller någon av mina medarbetare utanför den lokala matvarubutiken och bjuder på kaffe och samtalar med församlingsbor. Det kan vara samtal om väder och vind men även om vår verksamhet och kyrkorna.

– Det är en liten insats med en stor belöning i form av nöjda församlingsbor och en och annan ny gudstjänstbesökare.

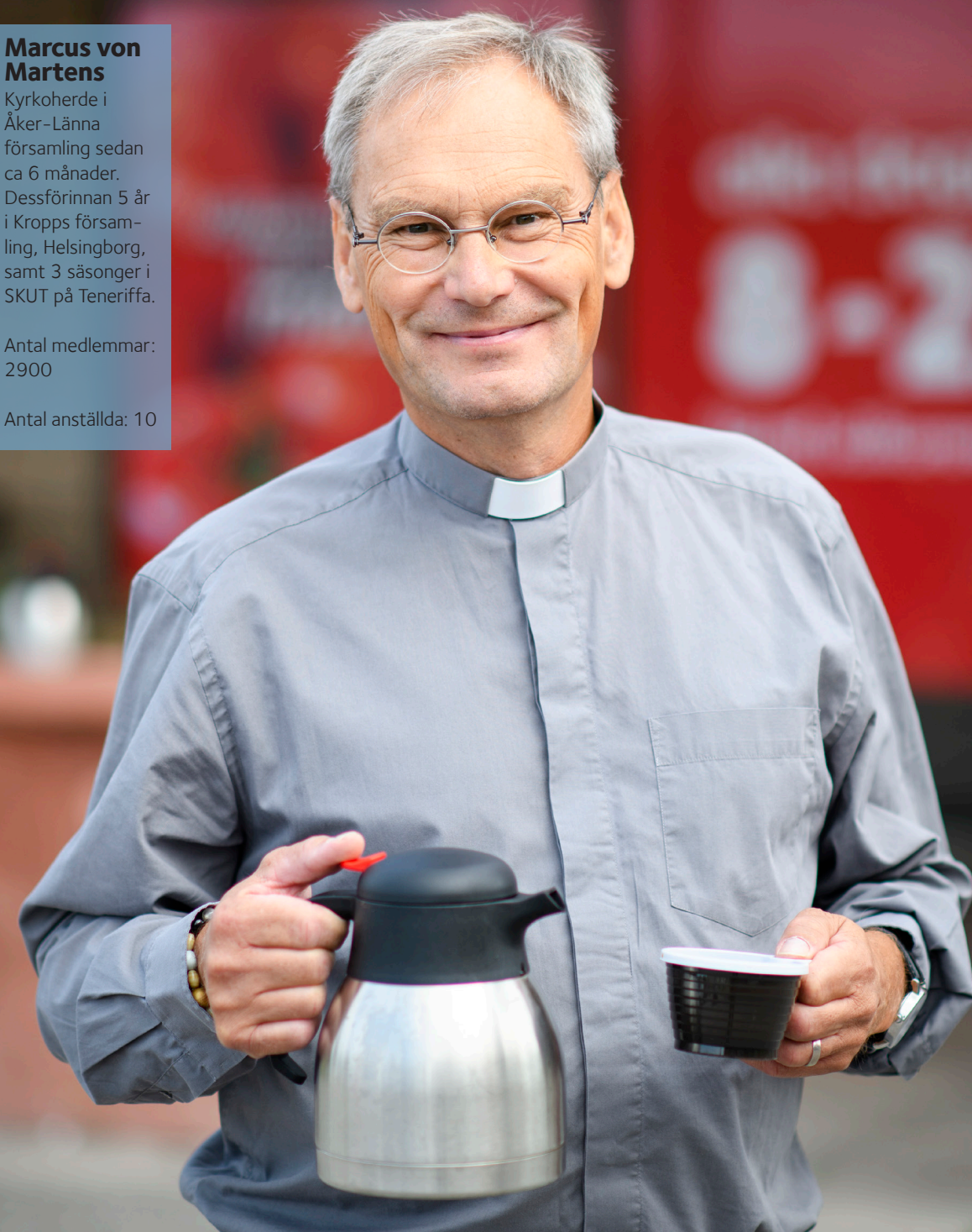
VÄRT ATT VETA

Marcus von Martens

Kyrkoherde i Åker-Länna församling sedan ca 6 månader. Dessförinnan 5 år i Kropps församling, Helsingborg, samt 3 säsonger i SKUT på Teneriffa.

Antal medlemmar:
2900

Antal anställda: 10

”Viktigt att ta sig tid att lyssna”

– Jag visste att det skulle bli mycket administrativt, men vi är bara två präster så varannan helg är det jag som har förrättningar och gudstjänster och då får jag träffa församlingsbor. Jag gillar personalansvaret, kanske lite mindre när det kommer till lagar, GDPR och diaries. Men jag är välsignad med kompetenta medarbetare och förtroendevalda som underlättar mitt arbete.

– Det är viktigt att ta sig tid för människor, att möta dem i nuet utan att signalera att man är på väg. Det finns en tid för att jobba och en tid för att lyssna, det är i alla fall min önskan och mitt mål. Om det är något jag skulle vilja ha är det lite mer tid för mina predikningar.

VÅRT ATT VETA

Gunlög Axelsson Öhlund

Kyrkoherde i Kvismare församling sedan 1,5 år

Antal medlemmar: ca 3500

Antal anställda: 15

”Lyckligt lottad”

– Jag ser ingen konflikt mellan det administrativa och det pastoral i kyrkoherdetjänsten. Men visst har kraven på det administrativa ökat. Det tar mer tid, men inte all. Jag ser fortfarande till att ha gudstjänster och jag bebländar mig med församlingsbor och hälsar på regelbundet i våra verksamheter. Det är viktigt att skapa en direktkontakt med medlemmarna.

– Kumla är ett mellanstort pastorat och jag har många duktiga medarbetare på viktiga stödfunktioner som till exempel kanslichef, HR-specialist och kyrkogårds- och fastighetschef. I ett mindre arbetslag utan dessa funktioner hamnar troligen ännu mer administration på kyrkoherden, så jag är lyckligt lottad.

VÅRT ATT VETA

Bo Jernberg

Kyrkoherde i Kumla pastorat sedan 2 år

Antal medlemmar: ca 14 000

Antal anställda: 50

De senaste sex åren har 38 nya kyrkoherdar välkomnats i Strängnäs stift (församlingsherdar och vikarier ej inräknade.)

Kajsa Flygt Jonsson, personalkonsulent Strängnäs stift, deltar i domkapitlets arbete med rekrytering.

Är det svårt att hitta kyrkoherdar?

– Det varierar beroende på tjänst. Vissa församlingar har haft svårare än andra och man har kanske fått utlysa tjänsten på nytt eller be stiftet om tips. För en del församlingar har det varit fullt tillräckligt antal sökande.

Har det förändrats efter att det blev krav på särskild utbildning?

– Nej, jag kan inte se att det har gjort det svårare att rekrytera men jag upplever att de som söker kyrkoherdetjänster nu är bättre rustade för uppdraget.

Vad är en vanlig motivering att vilja bli kyrkoherde?

– Att man vill ha möjlighet att påverka och det är ett naturligt steg i karriären. En del uppger att de har blivit uppmanade att söka tjänsten och att de upplever både en yttre och inre kallelse.

Vilka är de vanligaste önskemålen från församlingar som söker kyrkoherde?

– Man söker en god ledare som tillsammans med medarbetare, förtroendevalda och ideella vill utveckla församlingen och göra kyrkan synlig.

Tror du att viljan att vara nära den pastoral verksamheten gör att en del präster väljer bort kyrkoherdeuppdraget?

– Ja, det tror jag. Det finns ibland en bild av att det är i det närmaste omöjligt att få ihop den pastoral och administrativa delen.

Vilket är enklast: att hitta kyrkoherdar till stora eller små församlingar?

– Jag uppfattar att det är enklast att hitta kyrkoherdar till mellanstora med mer personella resurser som gör att kyrkoherden inte måste kunna allt själv. De riktigt stora pastoraten och församlingarna är i regel svårare att rekrytera till och kräver ett annat sätt att leda. Där ska man leda genom andra och själv vara långt ifrån själva verksamheten.

MIRIAM ARREBÄCK

POLITIKENS NYA *perspektiv*

Invandring påverkar samhället – och väcker liv i ett kristet arv

BAKOM ORDEN

Mats Svegfors är publicist, tidigare VD för Sveriges Radio AB och politisk chefredaktör för Svenska Dagbladet. Han har även varit landshövding i Västmanlands län och statssekreterare.

Invandrargrupper med en tydlig religiös referensram är en del av det nya Sverige.

Svenska politiker behöver förbättra sin beredskap att hantera religiösa aspekter på samhällsfrågor.

FÖR DE flesta politiker är det en självklarhet att religionen är en privatsak. Och därvidlag representerar politikerna väl sina väljare. Vi lever i ett samhälle där allt är politik, allt utom religionen. Eller rättare sagt: politiken har sin legitima plats i religionen, men inte religionen i politiken.

Så är det och så har det varit under tämligen lång tid. Men hur sekulär är den svenska sekulariseringen egentligen? Och vad kan vi förvänta oss av framtiden? Forskningen, i stort sett oberoende av disciplin, talar om att vi redan nu snarare lever i ett postsekulärt än i ett sekulärt tillstånd.

I RAPPORTEN "Politiken och det postsekulära Sverige" (S:ta Katharinastiftelsen, 2017:1) intervjuar jag forskare/kommentatorer, samfundsföreträdare och politiker. Nästan alla har uppfattningen att religion och livsåskådning kommer att spela en ökande roll i politik och samhälle. Vanligast är att detta underbyggs av uppfattningen om en större konfessionell mångfald i det svenska samhället. Men i en fördjupad diskussion kommer de flesta fram till att också de frågor som politiken ska hantera i framtiden på ett annat sätt än tidigare aktualiserar såväl väljares som valdas människosyn och livsåskådning.

I en mycket allmän mening aktualiseras religion och livsåskådning på ett helt annat sätt i dag än tidigare. Det handlar om islam; allt ifrån slöjor och vårt sätt att hälsa på varandra till den extrema islamismen. Men det handlar också om miljön, det vill säga skapelsen. Vad har vi i vår generation rätt att göra med jorden? Det handlar om flyktingfrågan. Vilket ansvar har vi för våra medmänniskor som lever på blott en gummibåtsfärds avstånd från EU:s södra gränser? Det handlar om vårt eget vardagsliv. Är materiellt överflöd verkligen livets yttersta mening? Är en ständigt växande privat konsumtion allt det andra gudas förutsättning?

Religion och livsåskådning inte bara kommer att spela större roll, religion och livsåskådning spelar stor roll redan idag.

RELIGIONSFORSKAREN DAVID Thurfjell har pekat på att "väckelsekristendomen och vänstersekularismen" i skön förening har bidragit till en mycket snäv religionsdefinition i Sverige. Tron på en gud med en persons karakteristika omfattas inte längre av särskilt många. Det är knappast en majoritet bland aktiva i Svenska kyrkan som omfattar en sådan antropomorf trostolkning. Definierar man religion och religiös tillräckligt snävt kan man enkelt avskaffa religionen genom det som i andra sammanhang benämns "begreppspolitik".

Än mycket knepigare blir det om man ska lägga en mycket snäv definition av gudstro till grund för att beskriva samhället som kristet. Mycket uttalat är det människan som är subjektet för tron i den lutherska traditionen. Tron är en nåd som Gud ger människan. Men samhället kan inte tro. Däremot

kan dess kultur och institutioner vara präglade av kristendomen, i detta inbegripet att de förhärskande värdena i människors samspel sinsemellan kan vara präglade av kristendomen. Däremot kan naturligtvis en stat både reellt och i en formell mening vara kristen. Och trots beslutet att skilja kyrkan från staten är det inte självklart hur man ska se på Sverige därvidlag. I grundlag föreskrivs vilken tro statschefen ska ha för att kunna inträda i och upprätthålla ämbetet. Och det finns en särskild lag stiftad av riksdagen som reglerar grunderna för Svenska kyrkans tro, organisation och verksamhet.

Det problematiska med en snäv religionsbestämning blir att vi riskerar förlora insikten om hur starkt det svenska samhället är präglat av kristna värden och kristen tradition. Vi ser tydligt att människor som kommer hit från andra samhällen i sin kultur och sina levnadsvanor är präglade av sin religion. De är annorlunda än vi. Förklaringen blir lätt att de är religiösa men inte vi.

Hur det kan komma sig att ett av världens mest sekulariserade samhällen samtidigt är ett av världens mest värdefasta samhällen, dessutom mycket troget värdeföreställningar som är nära förbundna med en kristen idétradition? Nästan alla de som jag har samtalat med menar, oberoende av politisk hemvist, att vårt kristna arv är mer närvarande än vad vi riktigt är, och vill vara, medvetna om.

Det något paradoxala svaret skulle därmed kunna bli att medborgarna i betydande utsträckning har övergivit en mycket traditionell kristen tro men att samhället alltför är kristet. Ska man förstå hur detta hänger ihop är det viktigt att förstå den roll som kultur och värdeföreställningar spelar.

FÖRFATTAREN KAREN Armstrong säger i sin senaste bok att det i stort sett bara är i det protestantiska Nordvästeuropa som en självklar skiljelinje dras mellan kultur och religion. Över stora delar av världen är själva föreställningen om en åtskillnad mellan kultur och religion främmande, om ens möjlig att formulera. Karen Armstrongs påpekande är viktigt. Vi gör det för enkelt för oss när vi låter abstrakta begrepp få eget liv. Alldeles uppenbart är svensk kultur i vid mening påverkad av den kristna traditionen. Det handlar om allt från de värden som vi är trogna i vårt vardagliga samspel människor emellan till språkliga och litterära referenser.

I vår del av Europa har vi kunnat leva väl med föreställningen om att vårt eget samhälle är sekulariserat. Vetenskapstro har i vår självförståelse tagit religionens plats.

Jürgen Habermas, den mest inflytelserika av de forskare som talar om det postsekulära samhället, sätter fingret på det som riskerar att bli be-

"Det problematiska med en **snäv religionsbestämning** blir att vi riskerar förlora insikten om hur starkt det svenska samhället är präglat av **kristna värden och kristen tradition.**"

svärligt: Förstår vi inte vår egen religiösa tradition och hur viktig den alltjämt är för oss, är risken uppenbar att vi inte inser vad som krävs av oss när denna underförstådda och tysta religiösa kontext utmanas av nya befolkningsgrupper med en annan och mycket tydlig religiös referensram. Vi förstår då inte att det handlar om att en religiös tradition, det vill säga vår, utmanas av en annan. Vår förståelse blir i stället att en främmande och rätt primitiv religion utmanar det moderna samhällets vetenskaplighet.

DEN SVENSKA sekulariseringsföreställning har inte bara varit en föreställning om att Sverige är sekulärt utan därtill att det moderna och vetenskapliga successivt ersätter religionen. Vi tror mindre och mindre och vi vet mer och mer. Moderniseringens främsta särdrag är vetenskapens landvinningar. De är ödesbestämda, detsamma blir därmed religionens borttynande.

Den svenske filosofen och religionsvetaren Bengt Kristensson Ugglar skriver: "Det finns visserligen en möjlig koppling mellan sekularisering och modernisering, men relationen är alls inte nödvändig och tvingande. Det är lätt att lyfta fram exempel på sekularisering utan modernisering, och på samma sätt kan vi se framgångsrik modernisering utan en medföljande sekularisering. Insikten växer nog om att vi ofta varit så förblindade av sekulariseringsberättelsen att vi inte varit förmögna bli varse att religionen faktiskt har funnits där hela tiden. Det postsekulära tillståndet innebär sålunda att vi måste korrigera såväl vår historieskrivning som vår självförståelse."

I korrigeringen av vår självförståelse ligger inte bara en insikt om de naturvetenskapliga framstegens betydelse. Rimligen bör det också handla om en vetenskaplig förståelse av samhälle och kultur, eller snarare hur begränsad vår vetenskapligt grundade kunskap är om samhälle och kultur. Det vore alldeles befängt att påstå annat än att den naturvetenskapliga kunskapsexplosionen på ett genomgripande sätt har påverkat religion och trostolkning. Men naturvetenskaplig kunskap är en sak, kunskap om samhälle och kultur något annat.

DE ALLRA flesta är överens om att religionen vinner ny styrka. Joel Halldorf, docent i kyrkohistoria, beskriver i "Mångfalden byggde Sverige" (Timbro

förlag, 2017) hur mångfalden av religioner ökat i Sverige, men också hur invandringen medfört att fler människor i vårt land och större delar av ofentligheten har en religiös resonansbotten. Och i den internationella debatten och forskningen är ”resurgent religion” ett närmast självklart begrepp.

Någon skulle möjligen kunna tycka att en återkomst för religionen skulle stå i strid med vetenskapens fortsatta framsteg. Men man kan lika väl förstå religionens återkomst som en nästa mognadsfas i vetenskapsutvecklingen. Framstegen är bokstavligen enorma i naturvetenskaperna: fysik, kemi,

”Viktiga framtidsfrågor i politiken handlar på ett grundläggande sätt om **människosyn och människans roll i skapelsen** och därmed ofrånkomligen om religionen som en viktig klangbotten för politiska ställningstaganden.”

biologi, teknik, medicin. Men paradoxalt lär oss de naturvetenskapliga framstegen hur begränsad vår humanistiska och samhällsvetenskapliga kunskap är.

Med detta är inte nödvändigtvis sagt att guds existens skulle vara visad e contrario: därför att det inte kan visas att Gud inte finns, så är visat att Gud finns. Men den som i dag påstår att religionen saknar samhällelig relevans har onекligen tagit på sig en otacksam, för att inte säga totalt omöjlig, bevisbörda. Ska vi förstå utvecklingen i Mellanöstern likaväl som i USA måste vi förstå vad som är betingat av religion och vad som inte hänger samman med religion. Alldeles självklart måste vi ha en djup och nyanserad kunskap om samspelet mellan religion och politik om vi ska förstå vårt eget alltmer heterogena samhälle.

Ytterligare en slutsats är att stora och viktiga framtidsfrågor i politiken på ett mycket grundläggande sätt handlar om människosynen och människans roll i skapelsen och därmed ofrånkomligen om religionen som en viktig klangbotten för politiska ställningstaganden.

I INTERVJUERNA har jag ställt frågan om det finns fler politiska teman än de uppenbara – abort, sexualpolitik, konfessionella skolor – där religionen kan komma att aktualiseras. Någon svarar spontant dödshjälp och ytterligare några sådana redan etablerade politiska frågor. Men flera konstaterar att det finns ett förhållandevis stort register av ämnen av mer eller mindre förvaltningsmässig art där svåra frågor om förhållandet mellan religion och politik aktualiseras. Dels ges verksamhetsinriktade

statsbidrag till samfund, dels biträder staten med att via skatteuppbörden inkassera medlemsavgifter till samfund. Vad ska krävas ifråga om demokrati och jämställdhet för att staten ska ge direkt eller indirekt stöd? Staten lägger varje år betydande summor på kyrkoantikvarisk ersättning till Svenska kyrkan. Hur bör man se på den? Svenska kyrkan har i allt väsentligt ansvaret för begravningsväsendet, ska det ses som en kvarstående del av statskyrkosystemet? Men det finns därutöver frågor som kommer att bli stora, som i viss mån är nya och som kan bli synnerligen svåra att hantera utan att förhållandet mellan religion och politik aktualiseras.

EN FÖRSTA kategori ”nya politiska frågor” springer ur den medicinsk-tekniska utvecklingen. Det handlar framför allt om frågor av medicinsk-etisk karaktär. Hur långt kan vi gå i att tillverka reservdelar till människan? Vad kan vi tillåta oss när det gäller att manipulera gener och att överhuvudtaget använda ny teknik som gör att vi börjar manipulera själva livet? Ett antal frågor aktualiseras som man inte kan besvara utan att förankra sina ställningstaganden i människosynen. Vad är en människa? Vad får vi företa oss med människan?

En andra kategori frågor handlar om djuren och naturen. Hur ser vårt ansvar ut för skapelsen? Går det att ta ställning i klimatfrågan på rent teknisk-naturvetenskapliga grunder? Eller förankrar vi oundvikligen vårt ställningstagande, förstått eller underförstått, i en faktisk livsåskådning?

Frågor som vi redan möter, men som vi bevisligen har svårt att hantera rör människovärdet. Det oförytterliga och lika människovärdet är en universell princip grundad i religion och filosofi. Människovärdet skiljer inte vit från svart, man från kvinna, europe från asiat. Likväl sorterar vi i massomfattning människor vid Europas gränser och vid våra egna nationsgränser. Vi måste göra det men det är samtidigt oförsvarligt.

EN FJÄRDE kategori handlar om värde och jämlikhet i vårt eget samhälle. Från etiska utgångspunkter har LSS (Lagen om särskilt stöd) varit en mycket stor framgång. Människor med funktionshinder får sin rätt till ett värdigt liv erkänd. Men hur ser vi på gamla människors rätt till ett värdigt liv? När upphör rätten till daglig hygien, till att röra sig efter egen önskan i sitt boende och i sin närmiljö, till att leva i ett socialt sammanhang?

En annan fråga som kan ägnas stort utrymme är att antiislamiskhet inte bara hotar i framtiden utan redan är ett uttalat fenomen i svensk politik och detta långt utanför Sverigedemokraterna.

Redan begreppbildningen är problematisk. ”Antiislamism” leder tanken fel, likaså enligt min

uppfattning ”islamofobi” (den blir alldeles för lätt att svära sig fri ifrån). Och är det motståndet mot islam eller mot muslimer som är det sammanhållande? Å andra sidan lär oss erfarenheten från Förintelsen att all begreppsexercis kan vara fullständigt irrelevant. Vad de som dödade miljoner och åter miljoner judar ansågs sig vilja utrota – ett folk, en religion eller en kultur – saknar allt intresse.

Rädslan för islam och rädslan att förknippas med extrem islam är så uppenbar. Bakom politiska ställningstaganden när det gäller konfessionella friskolor ligger just rädslan för att inte nog kraftfullt ta avstånd från extrem islam.

Intressant är att så extremt stor säkerhetsmarginal tas till för att undvika att förknippas med extrem och våldsinriktad islamism. Allt som riskerar att uppfattas som lierat med islamism blir dödskaletmärkt. I säkerhetsmarginalen sugas civiliserad islam liksom vanliga muslimer in.

ANINGSLÖSHET OCH brist på beredskap att hantera religionsaspekter på politiken hotar medföra svårhanterade problem och motsättningar i både politik och samhällsliv i vid mening.

Det är ett förhållandevis nytt fenomen att stora grupper invandrare med en helt annan religiös och kulturell bakgrund har flytt eller flyttat till Sverige och därmed att Sverige är på väg att bli ett heterogent samhälle. Vår öppenhet och generositet när det gäller att ta emot människor hedrar oss.

Men vi har inte visat samma öppenhet och förändringsförmåga när det gäller att ge förutsättningar för människor att leva ett anständigt liv här. Det ska verkligen inte uteslutas att vi på lite sikt kommer att visa moralisk mognad även därvidlag.

Att frågan om integration är ett politiskt stridsämne är inte bara ett dåligt tecken. Tvärtom, det visar i grunden att vi är inne i en politisk process som just handlar om levnadsvillkoren för invandrare och flyktingar.

Vi ska verkligen inte underskatta den utmaning vi står inför när vi snabbt, i ett historiskt perspektiv mycket snabbt, övergår från att vara ett homogent samhälle till att bli ett heterogent samhälle. På kort och medellång sikt är det en ekonomisk utmaning. Men framför allt är det en kulturell utmaning.

Det är inte det uttalade motståndet mot ett Sverige med olika religioner och kulturer som är svårt att bemöta och hantera, utan det tysta motståndet. Det som finns i hela den svenska politiska kulturen.

MATS SVEGFORS

Artikeln är baserad på rapporten ”Politiken och det postsekulära Sverige”. Den finns i sin helhet på www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/portalen

”Hör du min närvaro?”

Lördagen den 27 oktober kl 14.00 är det vernissage på Stiftsgården Stjärnholm. Då invigs utställningen ”Hör du min närvaro?”, skulpturer av Ida Erika Abrahamsson.

Hon bor och är verksam i Göteborg men kommer ursprungligen från Nyköping. Efter examen i keramikkonst på Högskolan för Design och Konsthantverk 2009 var Ida Erika Abrahamsson med och startade verkstaden och ateljeföreningen Kon 8.

Velkommen bispe Jan Otto

Domprosten i Bergen, Jan Otto Myrseth, är ny biskop i vårt norska vänstift Tunsberg.

FOTO: HENRIK GUII-LARSEN

Ärkebiskopen gäst i podd

Ärkebiskop Antje är gäst i podcasten ”Dagens människa.” Det är ett samtal om nåd, klimatångest, barns rätt till de existentiella frågorna, och vilken färg Gud egentligen har. <http://tv.dagen.se/avsnitt-85-antje-jackelen>

Ta Jesus i örat

Handlar du på webbplatserna www.roligaprylar.se kan du bära Jesus som örhängen. Finns även som halsband för den som hellre vill ha Jesus närmare hjärtat.

... Och de nominerade är:

Tidningen ”Örebro – Mitt i livet” är nominerad till Publishingpriset 2018. Tidningen delas ut fyra gånger per år till alla hushåll i Örebro pastorat, cirka 60 000, och är nominerad i kategorin Medborgartidningar. Produceras av Verbum på uppdrag av Svenska kyrkan i Örebro.

Årets vinnare offentliggörs onsdagen den 7 november på Berns och Chinateatern i Stockholm.

Skogsinventering – en framtidsinvestering

Ny skogsbruksplan ger underlag för välgrundade beslut

I Strängnäs stift pågår arbetet med en ny skogsbruksplan och i höst ska en inventering av skogen vara klar. I väntan på den färdiga planen gick Egendomsutskottet på exkursion i markerna.

DEN HETA sommaren har varit en prövning för alla skogsägare. Brandrisken har varit ständigt överhängande i torkan.

I Strängnäs stift inträffade några incidenter med mindre bränder på stiftets skogsfastigheter i Hälleforsnäs och i Floda. Bränder som snabbt kunde släckas. Häradskog, den entreprenör som Strängnäs stift sedan 2008 anlitar för skogsförvaltningen, tog hand om eftersläckningsarbetet.

– Efter branden i Västmanland för ett par år sedan har vi sett över våra rutiner och det fungerade tillfredsställande i sommar, säger Petra Odén, egendomsförvaltare på Strängnäs stift.

I mera bildlig bemärkelse är skogen en het fråga året om. Skogen är skyddsvärd och många politiska beslut syftar till att värna skogen för framtida generationer. Samtidigt behöver skogsägarna få lönsamhet ur näringen. Inte konstigt att äganderätt

och brukande av skog debatteras flitigt och i allt hårdare tongångar.

Svenska kyrkan äger och förvaltar mycket skogs- och jordbruksfastigheter och de flesta stift har egna skogsförvaltare. Strängnäs stift är ett av tre stift som har valt att istället anlita en entreprenör. Stiftets skogsmark uppgår till 13 823 hektar, att jämföra med jordbruksmarken på 2763 hektar.

UNDER FÖRRA året inleddes arbetet med en ny skogsbruksplan i Strängnäs stift. Ganska snart kunde man konstatera att den årliga tillväxten, boniteten, är högre än väntat och virkesförrådet är något större än vad gamla planen visade.

– Vår tidigare plan är cirka tio år gammal. Den kom till under viss tidspress och har väl därför inte varit helt rättvisande, säger Petra Odén.

Strängnäs stift har under några år varit återhåll-

SKOGSVAKTARE. Carina Carlsson Forsberg ledde den skogsexkursion som Strängnäs stifts egendomsutskott företog i maj. Hon är en av fem skogsvaktare på Häradskog i Örebro, den entreprenör som Strängnäs stift anlitar för skogsförvaltningen.

FOTO: ERIK PETRÉ

sam med avverkning, men skruvar nu försiktigt upp takten. Under 2017 avverkades 75 procent av den årliga tillväxten av produktionsskog. Av det var cirka 61 procent slutavverkning och cirka 37 procent gallring. Samtidigt har resurser lagts på skogsvården, till exempel röjning, nya skogsbilvägar och tydlig märkning av rågångar.

– Det kostar att ha ordning på skogen, men en ny skogsbruksplan är en investering för framtiden. Det är bra att ha ett aktuellt underlag att grunda beslut på, säger Petra Odén.

PETRA ODÉN

TOMAS FORS

I STRÄNGNÄS stift är det från och med i år Egendomsutskottet som har totalansvaret för jord, skog och fonder samt frågor som rör arrenden, köp och försäljningar av jordbruks- och skogsfastigheter. Egendomsutskottets sju ledamöter och sju ersättare utses av stiftsstyrelsen.

Viljeinriktningen är dock den samma som tidigare, bland annat att rationalisera fastighetsinnehavet, samverka över stiftsgränserna och bedriva miljöcertifierat skogsbruk.

Egendomsutskottet gjorde i maj en exkursion och tittade på skogarna väster om Hälleforsnäs. De lärde sig bland annat mer om hur en naturvårdsbränning planeras och kontrolleras. Eftersom stiftets skogsbruk är certifierat enligt regler från FSC, Forest Stewardship Council, ska en bränning ske var femte år.

– Vi fick mycket god kunskap om hur Häradskog arbetar långsiktigt i förvaltningen. Det var kul att möta skogsvaktaren Carina och få inblick i vilka utmaningar hon står inför och hur engagerad hon är i arbetet med Strängnäs stifts skogar, säger Tomas Fors, ordförande i Egendomsutskottet.

En utmaning för stiftet är de många torp som finns på skogsfastigheterna och som Länsstyrelsen anser bör bevaras.

– Vissa har inte vatten och avlopp och är i stort behov av underhåll, vilket inte på långa vägar täcks av de intäkter som husen kan inbringa i hyra, säger Tomas Fors.

Han ser också positivt på den nya skogsbruksplanen och informationen om att tillväxten är högre än väntat.

– Därmed kan slutavverkningen öka och det årliga nettot som går tillbaka till församlingarna blir högre.

MIRIAM ARREBÄCK

Skogs- och jordbruk gav pengar till prästens lön

Svenska kyrkan äger och förvaltar mycket skogs- och jordbruksfastigheter. Avkastningen var förr en del av prästens lön och därför kallas denna egendom fortfarande för prästlönetillgångar, PLT. Hit hör även

byggnader på dessa marker och de fonder som bildades när prästlönetillgångar såldes. Sedan 1995 är det stiftet inom Svenska kyrkan som förvaltar PLT, tidigare skötte församlingarna det själva.

Från och med 2018 är den Egendomsutskottet som ansvarar för dessa frågor i Strängnäs stift. Ledamöterna och ersättarna utses av stiftsstyrelsen.

PRÄSTLÖNE-FASTIGHETERNA i Strängnäs stift är fördelade på 119 olika fastigheter (enligt årsredovisning 2017.)

Skogsmark
13 823 hektar
(varav cirka 8,4 procent är avsatta för naturvårdsändamål.)

Jordbruksmark
2763 hektar.

Övrig mark
2405 hektar
(skogsimpediment, vägar med mera.)

**GÄRNA
UTOMHUS.**
Ibland går jag
Markspåret.

KAPELL.
Jag trivs i
Mäster Lars
kapell i Olaus
Petri kyrka i
Örebro.

PÅ RIKSÅRSMÖTE. Jag (till höger), Isadora Bennet, samordnare för globala påverkansfrågor, och Amanda Björksell, Ageravolontär (till vänster). Bilden är tagen utanför Hässleholms kyrka på Svenska Kyrkans Ungas riksårsmöte i år, där vi deltog med Ageravolontärerna.

”Det går att påverka”

Ageravolontär Sofia Ahlberg arbetar för global rättvisa

Du konfirmerades 2009. Var det en självklar sak för dig?

– Nej, inte alls. Jag fick reklam om konfirmation hem i brevlådan och blev väl lite nyfiken. Men det var inget jag direkt tänkt på innan. Jag hade ingen stark koppling till kyrkan, men fick se att det fanns ett två-veckors läger på Solliden (utanför Örebro) och tänkte: varför inte, läger är ju kul.

– Jag trivdes och efter det blev jag kvar i flera olika grupper i Olaus Petri i Örebro: i ungdomsgruppen, i kors- och ljusbärargrupp och som ung ledare för andra konfirmander.

Vad har det gett dig att vara med i olika kyrkliga grupper som ung?

– Framför allt ett sammanhang där jag kan möta andra som är engagerade och tror på det jag gör. Jag har utvecklats massor som person och kyrkan är ett stöd i vardagen.

– Många man möter tror att kyrkan är tråkig. Det är den verkligen inte, vi har så mycket roligt tillsammans!

Vad engagerar dig mest just nu?

– Klimat, miljö- och rättvisefrågor. Genom min vän Linnéa kom jag i kontakt med det internationella arbetet i Svenska Kyrkans Unga och blev Ageravolontär. Vi är unga vuxna som arbetar för och med internationella rättvisefrågor, både lokalt och nationellt.

– Jag är också med i den globala arbetsgruppen för Svenska Kyrkans unga nationellt, den gruppen träffas ungefär tre helger per år för olika utbildningar så vi sen kan påverka och informera vidare. Vi vill jobba för global rättvisa, fred och hållbarhet. Nu håller vi bland annat på att ta fram en andaktsbok med globalt tema.

Tror du att det går att påverka?

– Javisst. I Almedalen i somras träffade vi exempelvis Axsa, en kvinna från partnerorganisationen i Tanzania och det gör stor skillnad för både henne och oss att veta att vi arbetar från två håll. Hon lokalt där och vi härifrån.

– Och det finns ett stort intresse. I Almedalen kommer det fram många, inte alla bara ”kyrkfolk”, som vill veta mer. Denna sommar var mitt andra år i Ageravolontärernas monter där, bredvid Svenska kyrkans minikyrka.

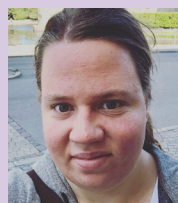
Vad hoppas du på för kyrkans del framåt?

– Jag vill att fler ska upptäcka kyrkan och tron. Många har inte koll på vad det handlar om.

PIA ANDERSSON

Ageravolontärerna är ett samarbete mellan Svenska Kyrkans Unga och Svenska kyrkans internationella arbete. De är unga vuxna från 18 år och uppåt som med tron som drivkraft agerar lokalt för global rättvisa.

VÄRT ATT VETA

NAMN: Sofia Ahlberg
ÅLDER: 24
BOR: I Örebro
GÖR: Under sommaren arbetar jag natt inom hemvården. Men i höst ska jag ut och ”backpacka” och se världen under 3 månader. Då ska jag fundera på vad jag vill framöver.
INTRESSEN: Tränar gärna yoga och bodybalance. Vara ute i naturen.

KALENDERN

OKTOBER

11/10 Teologiskt rådslag i biskopsgården – Begravning i en ny tid

Begravningsgudstjänsten och det som sker i anslutning till den är en av vår kyrkas bredaste kontaktytor. Men det är en kontaktyta som står i förändring. Vi samlas till ett rådslag. För präster och andra med angränsande uppgifter.

18/10 Nätverksträff för dig som arbetar med ideella och integration

För alla som arbetar med ideella och med integrationsarbete. Under dagen kommer vi att ta upp frågor som varje församling vill samtala om. Vi delar det vi tagit med oss från Idédagarna i Helsingborg. I Eskilstuna församlingshem.

23/10 Att skapa goda förutsättningar för verksamhetsutveckling

Den här dagen är för er som vill få stöd i hur man gör en bra projektansökan som kan användas inför 2019 års utlysning av medel för asylsökande och flyktingar eller för att söka externa medel. Den

riktar sig också till er som vill starta en ny verksamhet för exempelvis praktikanter eller för att strukturera upp befintlig verksamhet. På Strängnäs stiftskansli.

31/10-3/11 Allhelgonaläger

För ungdomar födda 2003 eller tidigare, på Stiftsgården Stjärnholm.

NOVEMBER - DECEMBER

15/11 Grundkurs i Barnkonsekvensanalys för anställda och samma dag för förtroendevalda

Kompetenshöjning i BKA för anställda kl.9-15.30 (och egen tid för förtroendevalda kl. 17.00-20.30). På Strängnäs stiftskansli.

IKON-ledarutbildning 2018-19

Ledarutbildning för unga ledare, fördelad på två tillfällen på Stiftsgården Stjärnholm: 16-18/11 2018 samt 1-3/2 2019.

22-23/11 Godly play-fördjupningskurs

För dig som redan har gått grundkursen i Godly play och vill få möjlighet att gå vidare.

Som Fadern har sänt mig sänder jag er

Den 10-11 januari 2019 gör vi gemensam sak med Stockholm stift och har ett barnledarkonvent tillsammans.

UNDER TVÅ dagar samlas barnledare som arbetar med barn 0-12 år på Stiftsgården Stjärnholm. Föreläsningar och seminarier under temat Mission. Vi kommer att beröra frågor som: Vad är mission? Hur bedriver vi som barnledare mission? Kan barnen vara missionärer?

FÖR FÖRSTA gången har Stockholms och Strängnäs stift ett konvent tillsammans, vi blir många som kan dela erfarenheter och mötas. Kontaktperson är Helena Åhlin i Strängnäs stift (och för Stockholms stift Elisabet Hillbratt.) Anmäl dig via intranätet!

7-8/11 + 5/12 Att se sig själv och skapa konstruktiva möten med andra

För tillit, demokrati och människovärde – mot polarisering, hatbrott och våldsbejakande extremism. Ett tillfälle till inspiration och reflektion. Ett samarbete mellan pedagogdagarna och stiftets stöd i migration- och integrationsfrågor. Stiftsgården Stjärnholm.

JANUARI 2019

17-20/1 Stilla dagar på Stiftsgården Stjärnholm

För dig som vill hämta kraft i tystnad och vila. Välkommen att vara med som enskild eller som grupp.

25-27/1 Vuxenväg till tro - katekumenat

Katekumenatet är en världsvid och ekumenisk modell för församlingen att möta vuxna som på ett öppet sätt vill samtala om livsfrågor och kyrkans tro. För ledare, medvandrar och kaplaner inom katekumenatsarbetet samt dig som vill gå grundkursen för att lära dig metoden. På Stiftsgården Stjärnholm.

Alla kurser och utbildningar internwww.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning

Hammarskjöld hade humor

JAG KÄNNER Dag Hammarskjöld.

Inte personligen såklart och på intet sätt helt och fullt, men tillräckligt för att han för mig ska bli mer än ett aktning svårt namn i en historiebok.

För jag kände Sture Linnér – en av Hammarskjölds allra närmaste medarbetare och vänner. Och genom Sture lärde jag känna Dag.

Sture ombads ofta berätta om de sista dramatiska minuterna på Leopoldvilles, nuvarande Kinshasas, flygplats när han först klivit ombord men sedan av säkerhetsskäl och omtanke av Hammarskjöld ombetts kliva av och stanna kvar. Ett beslut som kom att rädda hans liv. En mil från landningsbanan sköts flygplanet ner och samtliga passagerare avled. Sture Linnér var den sista person som såg Hammarskjöld i livet. Om det avskedet ville många höra honom berätta.

SEDAN STURE och jag talat om det där väcktes min nyfikenhet att veta mer. Mer om personen bakom rollen.

– Sture, frågade jag, hur var det – hade Hammarskjöld humor?

Linnér satt tyst – länge – väldigt länge – dök djupt ner i minnen han för länge sedan glömt att han hade.

– Konstigt, sa han, men det där har jag faktiskt aldrig tidigare funderat över... men visst – hade han humor – en stillsam, lite underfundig humor som gjorde att vi emellanåt kom att fnissa som små skolpojkar tillsammans. Särskilt minns jag en gång när vi låg och solade på en badflotte i en sörmländsk sjö – åh vad vi skrattade – så vi fick ont i magen. Ja, Dag Hammarskjöld hade i sanning humor – tack för att du påminde mig om det...

SÅ KOM det sig att också jag blev vän med Dag Hammarskjöld.

Inte personligen och nära, men tillräckligt för att göra honom till mer än en historisk person. Sture Linnérs långa eftertänksamma tystnad, plötsliga återupptäckt av några för länge sedan bortglömda minnen, och glädjefyllda sätt att dela personliga minnen av en djup vänskap med mig, blev nästan som ett personligt möte med en av historiens verkligt stora personligheter. Stures bubblande skratt gav liv och ande åt Dag Hammarskjöld – fick honom att kliva ur historieböckerna och in i mitt liv.

Den erfarenheten känner du kanske igen dig i. Upplevelsen av att plötsligt komma nära en avliden person i kraft av någon annans minnen. ”Denna parkbänk älskade morfar att sitta på...”, ”Faster Tyra såg mig aldrig i ögonen...”, ”Pappa glömde aldrig det telefonsamtalet.” Små, tillsynes obetydliga minnesbilder som ger liv åt en för länge sedan avliden person. Fakta som sällan hamnar i historieböckerna eller släktkrönikan, trots att de skulle kunna göra så skillnad. Vara likt kakelugnen – skänka livgivande eftervärme även sedan brasan brunnit ut och glöden falnat.

AV TRÅDAR som dessa vävs församlingshistoria, formas stiftskänsla – av berättelserna bakom berättelsen. Dina och mina många personliga minnesbilder av vårt gemensamma liv ger sammantaget färg och form åt den stora, officiella, historien. Traditionens gobeläng väver vi tillsammans. Inte underligt då att den är så färgsprakande vacker!

STIFTPENNAN

BISKOP JOHAN DALMAN